

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДОСТУП ДО АДВОКАТСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ

Хто такий адвокат?

Адвокатом може бути особа, яка має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи в галузі права не менше двох років, склала кваліфікаційний іспит, пройшла стажування (крім випадків, встановлених Законом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»), склала присягу адвоката України та отримала свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.

- повна вища юридична освіта - повна вища юридична освіта, здобута в Україні, а також повна вища юридична освіта, здобута в іноземних державах та визнана в Україні в установленому законом порядку;
- стаж роботи в галузі права - стаж роботи особи за спеціальністю після здобуття нею повної вищої юридичної освіти.

▲ УВАГА! Законом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачено, що не може бути адвокатом особа, яка:

- 1) має непогашену чи незняту в установленому законом порядку судимість за вчинення тяжкого, особливо тяжкого злочину, а також злочину середньої тяжкості, за який призначено покарання у виді позбавлення волі;
- 2) визнана судом недієздатною чи обмежено дієздатною;
- 3) позбавлена права на заняття адвокатською діяльністю, - протягом двох років з дня прийняття рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю;

4) звільнена з посади судді, прокурора, слідчого, нотаріуса, з державної служби або служби в органах місцевого самоврядування за порушення присяги, вчинення корупційного правопорушення, - протягом трьох років з дня такого звільнення.

▲ УВАГА! Закон встановлює вимоги щодо несумісності. Адвокат не може суміщати адвокатську діяльність з

- 1) роботою на посадах осіб, зазначених у пункті 1 частини першої статті 4 Закону України **“Про засади запобігання і протидії корупції”**;
- 2) військовою або альтернативною (невійськовою) службою;
- 3) нотаріальною діяльністю;
- 4) судово-експертною діяльністю.

Вимоги щодо несумісності з діяльністю адвоката, передбачені пунктом 1 цієї частини, не поширюються на депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад (крім тих, які здійснюють свої повноваження у відповідній раді на постійній основі).

У разі виникнення обставин несумісності адвокат у триденний строк з дня виникнення таких обставин подає до ради адвокатів регіону за адресою свого робочого місця заяву про зупинення адвокатської діяльності.

Як стати адвокатом?

Алгоритм

Допуск до складення кваліфікаційного іспиту врегульовано законом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту та перелік документів, що додаються до заяви, затверджуються Радою адвокатів України.

→ Подати заяву до КДКА

Для того, щоб скласти іспит, необхідно подати заяву до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (КДКА) за місцем проживання. Заява подається у письмовій формі особисто або надсилається поштою.

До заяви додається письмова згода Заявника на обробку персональних даних, проведення перевірки повноти та достовірності повідомлених ним відомостей та зобов'язання про надання необхідних для перевірки документів на запит КДКА, кваліфікаційної палати КДКА або визначеного нею члена палати.

Перелік КДКА регіонів можна переглянути на офіційному сайті Національної асоціації адвокатів України. <http://unba.org.ua/kdka>

КДКА має розглянути заяву про допуск до складення кваліфікаційного іспиту впродовж тридцяти днів з дня її надходження.

До заяви має бути додано копії та оригінали документів згідно ПЕРЕЛІКУ, який встановлений

Порядком допуску до складення кваліфікаційного іспиту, порядком складення кваліфікаційного іспиту та методикою оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні

<https://bit.ly/2UZrSuq>

За результатами розгляду заяви та доданих до неї документів кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури приймає рішення про допуск до кваліфікаційного іспиту або відмову в допуску до кваліфікаційного іспиту. Причини відмови мають бути обов'язково пояснені.

КДКА повідомляє про своє рішення впродовж трьох днів з дня його прийняття.

▲ **УВАГА!** Якщо вам відмовлено у допуску до кваліфікаційного іспиту, ви можете оскаржити негативне рішення КДКА до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду протягом тридцяти днів з дня його отримання.

▲ **УВАГА!** Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури перевіряє відповідність особи вимогам Закону. З метою перевірки повноти та достовірності відомостей, повідомлених особою, яка виявила бажання стати адвокатом, і за наявності письмової згоди такої особи кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури, кваліфікаційна палата або визначений нею член палати можуть звертатися із запитом до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ і організацій

незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань, що зобов'язані не пізніше десяти робочих днів з дня отримання запиту надати необхідну інформацію.

Відмова в наданні інформації на такий запит, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, тягнуть за собою відповідальність, установлену законом.

▲ **УВАГА!** Якщо ви не надали письмову згоду на перевірку повноти та достовірності повідомлених відомостей, комісія не допускає вас до складання кваліфікаційного іспиту.

Кваліфікаційний іспит є перевіркою теоретичних знань у галузі права, історії адвокатури, адвокатської етики, а також практичних навичок та умінь у застосуванні закону. Іспит складається з письмової та усної частин, що складаються окремо за екзаменаційними білетами.

Програма кваліфікаційного іспиту затверджується Радою адвокатів України та оприлюднюється на сайті Національної асоціації адвокатів України.
<https://bit.ly/3hyBC6C>

На підставі Програми складання кваліфікаційного іспиту кваліфікаційно - дисциплінарних комісій адвокатури своїм рішенням формують екзаменаційні білети для складення письмового іспиту та усного іспиту.

Кваліфікаційні іспити проводяться не рідше одного разу на три місяці. Кожний регіон має власний графік складання іспитів.

Якщо ви успішно склали іспит, впродовж 10 днів кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури безоплатно видає вам свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту.

Свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту дійсне протягом трьох років з дня складення іспиту.

Зразок свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту затверджується Радою адвокатів України. Зразок свідоцтва можна переглянути тут

<https://bit.ly/3jCoYpt>

▲ **УВАГА!** Якщо вам не вдалося скласти іспит успішно, ви можете спробувати ще раз. Законом

визначено, що повторну спробу можна зробити не раніше ніж через шість місяців. Якщо друга спроба була також невдалою, наступний шанс можна отримати не раніше, ніж через рік.

Якщо ви вважаєте, що отримали несправедливу оцінку своїх знань, впродовж тридцяти днів з дня отримання рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури ви можете його оскаржити до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду. У разі позитивного рішення за вашою скаргою, КДКА має надати вам можливість повторно скласти іспит у ближчий час, передбачений розкладом.

→ Стажування

Після отримання свідоцтва закон передбачає проходження стажування. Цей етап триває 6 місяців. Для стажування під керівництвом досвідченого адвоката (керівник стажування повинен мати не менше 5 років адвокатського стажу) вам знадобиться вільний від іншої роботи час.

Обрати керівника стажування можна в [Реєстрі адвокатів-керівників стажування \(за регіонами\)](#)

Із заявою про призначення стажування можливо звернутись до будь-якої [ради адвокатів регіону](#)

В одного адвоката можуть проходити стажування не більше трьох стажистів одночасно. Рада адвокатів регіону може призначити керівника стажування з числа адвокатів, адреса робочого місця яких знаходиться у відповідному регіоні.

Порядок проходження стажування, програма та методика оцінювання стажування, розмір внеску на проходження стажування та порядок його сплати затверджуються Радою адвокатів України.

Розмір внеску на проходження стажування визначається з урахуванням потреби покриття витрат на забезпечення діяльності ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України та витрат керівника стажування, пов'язаних з таким стажуванням. Такий внесок не може перевищувати трьох мінімальних

заробітних плат станом на день подання особою заяви про призначення стажування.

При цьому внесок розподіляється таким чином:

- 70 відсотків внеску сплачується стажистом безпосередньо на користь керівника стажування та використовується виключно для забезпечення проходження стажування та компенсації витрат такого керівника;
- 30 відсотків сплачується стажистом на забезпечення діяльності ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України, а саме 20% - на поточний рахунок ради адвокатів регіону, а 10% - на поточний рахунок Ради адвокатів України (Національної асоціації адвокатів України).

▲ **УВАГА!** Якщо на день звернення із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту ви маєте стаж роботи помічником адвоката не менше одного року (за останні два роки), стажування для вас не є обов'язковим.

За результатами стажування керівник стажування складає звіт про оцінку стажування та направляє його раді адвокатів регіону.

Результати стажування оцінюються радою адвокатів регіону протягом тридцяти днів з дня отримання звіту.

За оцінкою результатів стажування рада адвокатів регіону приймає рішення про:

- 1) видачу особі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю;
- 2) продовження стажування на строк від одного до трьох місяців.

Стажист адвоката та керівник стажування повідомляються про прийняте рішення письмово протягом трьох днів з дня його прийняття.

▲ **УВАГА!** Якщо ви не згодні з рішенням ради адвокатів регіону про продовження стажування, ви або ваш керівник стажування маєте право

його оскаржити протягом тридцяти днів з дня отримання до Ради адвокатів України або до суду. За результатами оскарження, рішення може бути залишено в силі або раду адвокатів регіону буде зобов'язана видати свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.

▲ **УВАГА!** Якщо вам продовжено стажування, розмір додаткового внеску не може перевищувати 0,5 мінімальної заробітної плати за кожний місяць додаткового стажування.

→ Урочисті формальності

Якщо ви маєте позитивне рішення ради адвокатів регіону про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, то не пізніше як через 30 днів вас мають запросити до ради адвокатів регіону на складання присяги.

Текст присяги адвоката України підписується адвокатом і зберігається радою адвокатів регіону, а її копія надається адвокату.

У день складання присяги ви отримуєте безоплатно свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та посвідчення адвоката України.

УВАГА! Свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю і посвідчення адвоката України не обмежуються віком особи та є безстроковими.

Зразки свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю і посвідчення адвоката України затверджуються Радою адвокатів України. Ці документи мають виглядати [так](#)

Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту, порядок складення кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права [на заняття адвокатською діяльністю в Україні](#)

[Порядок здійснення плати](#) за складення кваліфікаційного іспиту

[Програма складення](#) кваліфікаційного іспиту

[Положення](#) про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю

Корисні посилання:

<https://unba.org.ua/qualification-examination>

<https://unba.org.ua/internships>

[Реєстр](#) адвокатів -керівників стажування (за регіонами)

Ради адвокатів [регіонів](#)

Кваліфікаційно-дисциплінарні [комісії](#) адвокатури регіонів

Вища кваліфікаційно-дисциплінарна [комісія](#) адвокатури